

LARISSE BUIJZE

Slimmer en efficiënter werken met

AI

Dé onmisbare
gids voor
zelfstandigen

VANDUUREN
MEDIA

Slimmer en efficiënter werken met AI

Larisse Buijze

VANDUUREN
MEDIA

ISBN: 978-94-6356-401-4

NUR: 807

Trefw.: persoonlijke ontwikkeling, zzp, kunstmatige intelligentie

Omslag: Bruggn Design, Purmerend

Opmaak: Van Duuren Media, Culemborg/Barcelona

Druk: Printforce, Culemborg

Eerste oplage: juli 2025

Copyright © 2025 Van Duuren Media B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie- of andere werken (artikel 16 Auteurswet 1912), in welke vorm dan ook, dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan noch de redactie, noch de auteur, noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Delen van dit boek zijn samengesteld met behulp van ChatGPT.

Yindo Ontdek de voordelen van digitaal lezen op Yindo

Op Yindo vind je digitale boeken van verschillende uitgeverijen, waaronder Van Duuren Media; deze zijn tegen betaling in te zien. Enkele voordelen van Yindo:

- Je kunt boeken permanent of tijdelijk aanschaffen;
- met de zoekfunctie doorzoek je een boek op onderwerp of trefwoord;
- het aanbod omvat leverbare en niet meer leverbare boeken.

Kijk voor meer informatie op **www.vanduurenmedia.nl/yindo**

INHOUD

Voorwoord	ix
I ChatGPT: jouw slimme assistent	I
Wat is AI en ChatGPT? Een eenvoudige uitleg	I
Hoe werkt ChatGPT en waarom is het waardevol voor ondernemers?	3
Beperkingen van ChatGPT	5
Gratis versus betaald: welke versie past bij jou?	8
De eerste kennismaking met ChatGPT	15
De kunst van effectief prompten: een voorproefje	18
2 Het is de prompt die het verschil maakt	21
Even voorstellen...	22
Hoe geef je ChatGPT de juiste context voor betere antwoorden?	25
Hoe train je ChatGPT met kennis over jou en je bedrijf?	29
Blijf authentiek: hoe behoud je jouw tone of voice?	32
Wijs ChatGPT een rol toe	34
Waarom ChatGPT als sparringpartner beter werkt dan als tekstschrijver	37
Beeldend prompten	45
Begrijp je mij?	51
Stappenplannen voor het maken van prompts	54
3 Een backoffice op rolletjes	57
Je productiviteit verhogen met ChatGPT	57
Taken organiseren en structureren met ChatGPT	64
Het gewenste format van antwoorden bepalen	69
Correspondentie en e-mails: sneller en professioneler reageren	75

Notuleren en samenvatten met ChatGPT	80
Offertes en facturen: hoe ChatGPT je helpt structureren	83
Klantenservice en FAQs automatiseren	88
4 ChatGPT als creatieve partner	97
ChatGPT als tekstschrijver, copywriter en redacteur	98
ChatGPT als vertaler en tekstanalyticus	112
ChatGPT als socialemedia-expert	116
ChatGPT als marketeer en salesexpert	127
Trainingen ontwerpen met ChatGPT	134
5 ChatGPT als sparringpartner	139
ChatGPT als jouw digitale sidekick en bondgenoot	139
Persoonlijke groei en vaardigheden ontwikkelen met ChatGPT	141
ChatGPT als strategisch adviseur	147
Wat als jij uitvalt? AI als partner bij ziekte of afwezigheid	152
ChatGPT als creatieve denker	156
6 Valkuilen en verantwoord AI-gebruik	161
De uitdagingen van AI: wat kan het niet?	161
Privacy en gegevensbescherming: wat moet je weten?	163
EU AI-verordening – Europese wetgeving	164
AI-bias en ethische overwegingen	167
AI en auteursrecht	169
De gevaren van AI-afhankelijkheid: hoe behoud je je eigen denkkracht?	170
7 AI en de toekomst van ondernemerschap	173
AI is meer dan ChatGPT – andere taalmodellen en AI-tools	174
AI-trends die invloed hebben op ondernemers	175
Hoe je AI strategisch blijft inzetten	177
De toekomst is nu	180
8 ChatGPT's verborgen talenten	183
Nawoord	207
Jouw werk, jouw regels – op onze eigen wijze	207
Dankwoord	209
Index	211

VOORWOORD

Waarom dit boek hét geheime wapen wordt in jouw zelfstandig ondernemen!

Je hebt het gedaan. Je hebt de stap gezet. Jij bent je eigen baas! Maar dat betekent óók: overvolle dagen, een eindeloze takenlijst en nooit genoeg tijd. Je bent druk. Héél druk. Hoe zou het zijn als je een deel van die tijd terug kon winnen? Misschien heb je ergens al gehoord dat AI en ChatGPT jou kunnen helpen en denk je: ‘Moet ik daar dan óók nog iets mee?’ Het korte antwoord is: ja. En het goede nieuws? Het is minder ingewikkeld en veel leuker dan je denkt. Zéker ook als je waarde hecht aan je eigen stijl en toon. Geen paniek, dit kost je geen zeeën aan tijd. En ik help je. Sterker nog, we doen het samen.

Als zelfstandig ondernemer voelt ondernemen soms als overleven. Jij houdt alle ballen in de lucht: je bent niet alleen de expert in je vak, maar ook je eigen administrateur, marketeer en klantenservice. *Ik weet hoe dat voelt.* Dit boek is jouw praktische gids om dit allemaal slimmer en efficiënter aan te pakken. Met AI aan je zijde krijg je meer rust en ruimte voor wat er echt toe doet: ondernemen op jouw manier. AI is geen vervanger, maar een slimme sidekick die jou helpt efficiënter en creatiever te werken én een sparringpartner die zich razendsnel onmisbaar maakt.

Ben jij niet technisch onderlegd? Geen punt, dat ben ik ook niet! Ik ben niet de standaard AI-schrijver en dit is geen standaardboek. Géén ver-

zameling droge theorie, géén technisch jargon, maar een praktisch handboek vol concrete voorbeelden, voorbeeldprompts en praktijk-gerichte tips die je direct kunt toepassen, of je nu een enthousiaste influencer bent of een nuchtere ambachtsman. Of je nu graag schrijft of liever doet, AI past zich aan jou aan, zodra jij weet hoe je het traint en moet inzetten. Dit boek is een gids die je aanzet om zelf aan de slag te gaan en vooral veel te experimenteren.

En weet je wat het leukste is? Dit boek schreef ik met ChatGPT als mijn ‘schrijfmaatje’. Niet als experiment, maar als bewijs dat het werkt: ik de schrijver, ChatGPT de meedenkende en kritische redacteur. Dat was niet alleen ontzettend leuk, maar vooral ook heel leerzaam! Overigens zijn nagenoeg alle tips in dit boek gewoon bruikbaar in de gratis versie van ChatGPT (en andere taalmodellen als Google Gemini, Claude en Microsoft Copilot).

Dus pak een kop koffie (of thee, of wat sterkers – ik oordeel niet), leun achterover en laat mij je meenemen in een wereld waarin AI, en ChatGPT in het bijzonder, jouw werkdag nét even wat lichter maakt en zelfstandig ondernemen nóg leuker. Nieuwsgierig? *Slimmer en efficiënter werken met AI* is geen toekomstmuziek – het speelt nu! En met dit boek heb jij het geheime wapen in handen.

Jouw werk, jouw regels – maar dan efficiënter.

Liefs,

Larisse

CHATGPT: Jouw SLIMME ASSISTENT

In dit hoofdstuk leer je wat AI is, hoe het zich heeft ontwikkeld en wat de verschillende toepassingen van AI zijn, zoals ChatGPT. Je leert hoe AI en in het bijzonder ChatGPT werkt, hoe je het effectief inzet en waarom het een waardevolle aanvulling is op jouw ondernemersgereedschap.

Wat is AI en ChatGPT? Een eenvoudige uitleg

Waarin je leert hoe AI zich heeft ontwikkeld en wat ChatGPT precies doet.

Zelfs als dit boek jouw eerste kennismaking is met AI, heb je er ongemerkt waarschijnlijk al veelvuldig mee te maken gehad. Denk aan de chatbot die je te de woord staat bij een klantenservice, de gezichts-herkenning op je mobiele telefoon, de automatische spellingscontrole of de aanbevelingen op Netflix en Spotify. AI is al overal om ons heen, vaak zonder dat we het doorhebben. Maar wat is het precies?

AI staat voor *artificial intelligence* (kunstmatige intelligentie): het vermogen van machines om taken uit te voeren die normaal menselijke intelligentie vereisen, zoals leren, redeneren, plannen en creativiteit. Kort gezegd is AI een verzamelnaam voor algoritmen en technologieën die zelfstandig complexe problemen oplossen. Je kunt een algoritme zien als een reeks instructies – vergelijkbaar met een recept waarin stap voor stap wordt uitgelegd hoe je een gerecht bereidt. AI-algoritmen analyseren enorme hoeveelheden data en leren patronen

te herkennen. Daardoor kunnen ze voorspellen welke producten jij interessant vindt of welke content jij het liefst bekijkt. Daarom zie je na een online zoekopdracht vaak advertenties of aanbevelingen die naadloos aansluiten bij jouw interesses.

Hoewel AI als concept al sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw bestaat, brak het in de jaren negentig echt door toen schaakcomputer Deep Blue de toenmalige wereldkampioen schaken versloeg. Maar de grootste revolutie kwam met de lancering van ChatGPT in 2022 door OpenAI. Plotseling was er een chatbot die menselijke taal kon begrijpen en geloofwaardige, samenhangende antwoorden kon genereren. Dit markeerde een keerpunt: AI werd toegankelijk voor iedereen en veranderde de manier waarop we werken en communiceren.

Dit boek richt zich op generatieve AI (ook wel *GenAI* genoemd), met een specifieke focus op taaltoepassingen zoals ChatGPT. Generatieve AI kan tekst, afbeeldingen, video's, audiobestanden en zelfs programmeercode maken op basis van data waarop het getraind is. Het werkt door patronen te herkennen en vervolgens nieuwe content te genereren op basis van jouw input – een zogenoemde 'prompt'. Hoe beter en specifieker de prompt, des te beter het resultaat.

ChatGPT is een krachtig voorbeeld van generatieve AI. Het is een chatbot die gesprekken voert op een manier die bijna menselijk aanvoelt. Je kunt het gebruiken als sparringpartner, tekstschrijver, brainstormmaatje en nog veel meer. Zo kun je ChatGPT teksten laten schrijven als webteksten, productomschrijvingen, nieuwsbrieven, blogposts en berichten voor sociale media. De (ten tijde van dit boek) nieuwste versie, ChatGPT-4o (vier plus letter 'o'; niet het getal veertig) genereert tekst die nauwelijks nog van menselijke tekst te onderscheiden is – en kan zelfs software programmeren.

Bovendien kun je ChatGPT trainen in jouw schrijfstijl en tone of voice. Daarmee wordt het een waardevolle assistent voor je onderneming. Andere AI-taalmodellen, zoals Microsoft Copilot, Gemini en Claude werken volgens hetzelfde principe. De tips en strategieën in dit boek zijn dan ook breder toepasbaar dan alleen op ChatGPT.

Hoe werkt ChatGPT en waarom is het waardevol voor ondernemers?

Waarin je leert hoe ChatGPT de manier waarop je werkt efficiënter maakt en je daarmee tijd bespaart. Daarnaast ontdek je waarom ChatGPT juist voor zelfstandig ondernemers zonder personeel een gamechanger is: je hebt geen team van marketeers, tekstschrijvers of administratieve krachten nodig, maar ChatGPT helpt je om deze rollen slimmer te vervullen.

Nu je een beeld hebt van wat generatieve AI is, is het tijd om te ontdekken wat dit voor jou als ondernemer kan betekenen. Ongetwijfeld heb je al van ChatGPT gehoord, maar lijkt ermee werken ingewikkeld, tijdrovend of zelfs een tikkeltje intimiderend. Je hebt het al druk genoeg en vraagt je af of ChatGPT de moeite waard is. Misschien denk je: ‘leuk voor erbij, maar niet iets dat mijn werk gemakkelijker maakt’. Geen zorgen: ik had exact dezelfde twijfels. Tot ik ontdekte hoe toegankelijk en waardevol ChatGPT daadwerkelijk is. Sterker nog: het veranderde mijn kijk op ondernemen én op productiviteit. Want als zelfstandige loop je tegen talloze uitdagingen aan...

De uitdagingen van zelfstandig ondernemen

Een van de redenen om voor het ondernemerschap te kiezen, is vrijheid. Jij bent de baas: je bepaalt je eigen koers, doet werk waar je goed in bent en waar je plezier in hebt. Maar zelfstandig ondernemen betekent ook dat je overal alleen voor staat. Jij bent de directie, klantenservice, boekhouder, incassomedewerker én salesmanager. Veel taken vallen buiten je expertise en kosten je onnodig veel tijd. Uitbesteden kan, maar kost geld en maakt je afhankelijk van anderen. Dat beperkt jouw vrijheid.

Is AI een bedreiging voor een zelfstandig ondernemer?

Veel zelfstandig ondernemers stellen zich die vraag. Gaat AI mij opdrachten kosten? Wordt mijn werk overgenomen? Wees gerust: generatieve AI is veelzijdig, maar geen vervanging voor jouw unieke waarde. Natuurlijk kan AI bepaalde taken overnemen, vooral in creatieve branches. De ontwikkeling verschilt per vakgebied. Toch blijft er een groot verschil tussen AI-output en het werk van een ervaren professional. Wat AI genereert, mist vaak de finesse, de menselijke touch

en het echte vakmanschap. Bovendien is AI foutgevoeliger. Sommige opdrachtgevers zullen AI inzetten voor eenvoudige taken. Dat kun je niet altijd voorkomen. Maar wie kwaliteit en onderscheidend vermogen zoekt, merkt snel dat AI daarin tekortschiet. Zie AI dus niet als bedreiging, maar als kans. Gebruik het om je werk slimmer te maken, je processen te versnellen en je toegevoegde waarde te vergroten. Laat je opdrachtgevers zien dat jij AI niet vreest, maar omarmt – en dat jij, juist daardoor, een nóg betere keuze bent dan je concurrenten. Overigens zoeken steeds meer opdrachtgevers specifiek naar freelancers met AI-ervaring. Grijp die kans!

ChatGPT als gamechanger

Als zelfstandig ondernemer gebruik je generatieve AI in eerste instantie ter ondersteuning in werkprocessen. Dit is waar ChatGPT in beeld komt. Zie het als de virtuele persoonlijk assistent die 24/7 beschikbaar is en nooit ziek is. De tekstschrijver zonder *writer's block*. De administratieve assistent die je helpt met klantmails en betalingsherinneringen. De creatieve sparringpartner die altijd klaar staat. Geen personeelskosten, geen zoektocht naar de juiste freelancer – gewoon een tool die je direct kunt inzetten en die altijd voor je klaar staat.

Let wel: ChatGPT vervangt geen specialisten. Zeker op juridisch en financieel vlak blijft menselijke expertise onmisbaar. Maar ChatGPT helpt je wél om sneller en efficiënter te werken én nieuwe vaardigheden te leren. Denk aan het structureren van je werkdag, het schrijven van e-mails, het brainstormen over marketingideeën en het opstellen van offertes en contracten. En ja, als je dat wilt, leert het je ook snel een lekkere maaltijd op tafel te zetten.

Van twijfel naar overtuiging

Toen ik voor het eerst van ChatGPT hoorde, klonk het vooral complex en technisch. Ik heb geen ICT-achtergrond en vroeg mij af hoe betrouwbaar het zou zijn. Klopt de informatie wel? Hoe zit het met privacy? Misschien heb jij dezelfde vragen: Hoe kan ChatGPT echt helpen zonder dat het fouten maakt? Hoe houd ik mijn eigen stijl? Hoe blijf ik origineel als ik ChatGPT gebruik? Is het gebruik van AI wel veilig? En wat zijn eigenlijk de risico's? Al deze vragen had ik ook. Maar door ermee te werken ontdekte ik niet alleen hoe krachtig het is, maar ook

hoe je het veilig en kritisch kunt gebruiken. De komst van tools zoals ChatGPT maakt AI toegankelijk voor iedereen. Juist voor zelfstandig ondernemers is het een enorme kans. Want als ik het kan, kun jij het ook! Zo ontstond het idee voor dit boek.

Wat mij misschien wel het meest verraste? De inzetbaarheid van ChatGPT als sparringpartner en schrijfmaatje. Schrijven is mijn vak! Het idee dat AI mijn teksten kon verbeteren, met mij kon meedenken en zelfs mijn schrijfstijl kon overnemen, vond ik aanvankelijk een brug te ver. Maar inmiddels zie ik het als versterking van mijn werk. AI kan suggesties doen, maar ik bepaal. Mijn nuance, creativiteit en ervaring blijven onmisbaar. Dus geloof me als ik zeg: ChatGPT kan ook voor jouw onderneming een waardevolle partner zijn. Sterker nog: zou je me mij geloven als ik je vertel dat ChatGPT deze tekst heeft mee geredigeerd?

In dit boek laat ik je zien hoe jij deze (en andere) AI-tools slim kunt inzetten voor je onderneming, zodat jij je tijd vooral kunt besteden aan wat je het liefste doet: ondernemen. Maar voordat je ChatGPT (en andere generatieve-AI-toepassingen) effectief kunt inzetten, is het belangrijk om te begrijpen hoe het werkt. Want alleen als je weet hoe je het slim gebruikt, haal je er écht voordeel uit.

Beperkingen van ChatGPT

Waarin je leert waarom kritisch denken en het controleren van output essentieel zijn.

ChatGPT is een geweldige tool, maar het begrijpt geen context zoals een mens dat doet en het kan af en toe onnauwkeurige of verouderde informatie geven. Het is géén vervanging voor je eigen expertise en gezond verstand. Gelukkig hoeft dat ook niet! Zodra je weet waar de grenzen liggen, kun je ChatGPT strategisch en met vertrouwen inzetten – zonder in valkuilen te trappen.

Begrijpt ChatGPT echt wat je zegt?

Niet helemaal. ChatGPT is getraind op miljoenen teksten en herkent patronen in taal. Het lijkt alsof het begrijpt wat je bedoelt, maar dat is niet echt zo. ChatGPT ‘begrijpt’ geen context zoals een mens dat doet

en heeft geen emoties of intuïtie. Dat betekent dat je soms een antwoord krijgt dat net de plank mis slaat.

Gelukkig heb jij de regie. Hoe beter jij je vraag formuleert, hoe beter het antwoord. Geef daarom altijd voldoende context.

Jij leidt

Vraag ChatGPT zelf welke informatie het nog nodig heeft. Bijvoorbeeld: ‘Stel mij eerst de vragen die je nodig hebt om dit goed te kunnen beantwoorden.’

Door heldere instructies te geven en de output kritisch te bekijken, krijg je resultaten waar je echt iets aan hebt.

Foutgevoeligheid: van risico naar regie

De grootste valkuil is misschien wel dit: ChatGPT klinkt altijd overtuigend, zelfs als het onzin vertelt. ChatGPT is niet altijd honderd procent correct. Hoe dat kan? ChatGPT heeft niet altijd toegang tot de nieuwste informatie. Het kan verouderde informatie geven, feiten verdraaien of simpelweg iets verzinnen. Dat klinkt misschien als een risico, maar dat kun je prima oplossen.

Hoe? Simpel:

- Gebruik ChatGPT ter ondersteuning maar niet als expert; jij hebt de expertise!
- Controleer belangrijke feiten bij een betrouwbare bron.
- Wees zelf de eindredacteur als het gaat om inhoudelijke kennis.

Vergelijk ChatGPT met een stagiair (die je nog een beetje moet inwerken): enthousiast, creatief, soms briljant – maar jij blijft verantwoordelijk voor het eindresultaat.

Jij blijft de expert

ChatGPT kan veel, maar het heeft jouw input nodig. Jij bent en blijft de expert. Als je een juridische brief wilt laten schrijven, moet je ChatGPT eerst uitleggen wat er in moet staan. Hoe specifiek je input, des te bruikbaar de output. *Know your stuff!*

Een praktisch voorbeeld: stel dat je een offerte wilt laten opstellen. Je kunt zeggen: ‘Schrijf een offerte voor [mijn dienst]’. In response schrijft ChatGPT een algemene, ‘platte’ offerte, die misschien best bruikbaar is, maar zeker niet persoonlijk. Het belicht niet jouw sterke kanten, vertelt niet waarin jij je onderscheidt van de concurrentie. Wanneer er meerdere aanbieders zijn, zal het de klant minder snel over de streep trekken. Een veel beter voorbeeld is: ‘Schrijf een offerte voor mijn online cursus ‘Zichtbaar met je vak’, gericht op vrouwelijke coaches, inclusief startdatum, tarief en voorwaarden. Houd de toon persoonlijk en professioneel.’ De output zal na deze prompt al veel beter zijn dan na de algemene prompt. Hoe je nóg beter prompt, leer je in hoofdstuk 2.

Een creatief genie

ChatGPT is een geweldige gesprekspartner. En hoe vaker je het gebruikt, hoe beter ChatGPT jou leert kennen, hoe echter een gesprek voelt. ChatGPT is verrassend goed in het doen van suggesties. Maar écht originele, baanbrekende ideeën die komen van jou en ontstaan in je eigen hoofd. ChatGPT is een fantastische sparringpartner, het kan je bijvoorbeeld helpen om je eigen ideeën te ordenen, of in een mooi en overzichtelijk format te gieten. Het kan je de juiste vragen stellen waardoor jij je eigen werk of idee nóg beter leert kennen – en daardoor nog beter kunt verkopen. ChatGPT is dat creatieve duwtje in de rug, maar de nuance, de emotie, de échte verbinding? Die komt van jou.

Slim omgaan met de beperkingen = meer eruit halen

Wanneer je begrijpt hoe ChatGPT werkt, en wat het niet kan, dan kun je de foutgevoeligheid tot een minimum beperken. Gebruik deze handige checklist:

- Geef ChatGPT voldoende context en duidelijke instructies.
- Laat ChatGPT vragen stellen om jouw vraag beter te begrijpen.
- Vraag door: vraag om alternatieven, voorbeelden of aanvullende uitleg.
- Gebruik je eigen expertise om output te beoordelen.
- Check altijd feiten en gevoelige informatie.

De sleutel? Zie ChatGPT als je digitale sidekick – niet als alleswetende goeroe. Dan wordt het geen risico, maar een krachtige versterking van je ondernemerschap.

Creëer helderheid

Vraag ChatGPT ‘Welke vragen moet ik beantwoorden zodat jij mij zo goed mogelijk kunt helpen met [jouw opdracht]?’ Zo creëer je helderheid aan het begin en voorkom je verwarring in de output.

De echte magie ontstaat wanneer jij je kennis, ervaring en creativiteit combineert met de kracht van AI. Dán wordt ChatGPT niet zomaar een tool, maar een waardevolle partner in je dagelijkse werk.

Zoals gezegd leer je meer over effectief prompten in hoofdstuk 2 van dit boek.

Gratis versus betaald: welke versie past bij jou?

Waarin je leert of het (voor jou) zinvol is om voor AI te betalen.

De meeste AI-tools bieden zowel een (beperkte) gratis versie als een betaalde variant. Dat geldt voor tekst- en contentgeneratie, maar ook voor beeldbewerking, ontwerp, spraak, video en productiviteitstools. In deze paragraaf ontdek je de voor- en nadelen van beide opties, zodat je zelf een goede afweging kunt maken. Want of betaalde AI beter is dan gratis? Dat hangt helemaal af van jouw situatie.

Welke AI past bij jou?

Je hebt inmiddels ontdekt dat AI het leven als zelfstandig ondernemer flink kan vereenvoudigen. Nu kunstmatige intelligentie steeds populairder, krachtiger én onmisbaar wordt, neemt het aantal AI-tools in rap tempo toe. Hoe weet je nu welke tool geschikt is voor jou, of een gratis versie volstaat en wanneer je beter voor een betaalde versie kunt kiezen? In het enorme aanbod aan AI-tools kun je gemakkelijk verdwalen. Welke tools zijn nu écht handig? Dat bepaal jij in eerste instantie natuurlijk zelf. Beschouw deze paragraaf als een stukje achtergrondinformatie die jou helpt om een keuze te maken die past bij jouw manier van werken.

Daarom focussen we in deze paragraaf op de belangrijkste spelers op het gebied van generatieve AI: ChatGPT, Microsoft Copilot, Claude en Gemini. Voor veel ondernemers vormen deze tools de praktische basis. Omdat je als ondernemer soms ook beeld nodig hebt – voor sociale media, flyers of presentaties – stippen we daarnaast kort tools aan als DALL·E (geïntegreerd in ChatGPT), Midjourney en Canva (een tool met AI-functies als *Magic Write* en *Magic Design*).

Meer technische of vakspecifieke AI-tools laat ik in dit boek buiten beschouwing. Ze zijn waardevol, maar vragen vaak om meer specialistische kennis of zijn minder breed inzetbaar in het dagelijks werk van de zelfstandig ondernemer.

Hoe handig wil je zijn?

Uiteindelijk bepaal jij hoe slim je AI inzet. Met of zonder hulp, gratis of betaald – AI is er om jou te versterken. Jij blijft degene die de richting bepaalt. Gebruik je AI incidenteel, bijvoorbeeld alleen voor korte teksten? Dan is de gratis versie van een taalmodel vaak al voldoende. Wanneer je AI wilt integreren in je workflow, regelmatig met grotere teksten werkt, veel klantdata of merkspecifieke inhoud hebt, dan verdient een betaalde versie de voorkeur. Om je te helpen bij het maken van de juiste keuze, volgt hier een overzicht van de verschillen tussen gratis en betaalde tools.

Verschillen tussen gratis en betaalde AI-tools

De ontwikkelingen gaan snel

Op het moment van schrijven – zomer 2025 – zijn dit de belangrijkste verschillen. Let op: ontwikkelingen gaan snel. Kijk altijd even naar de meest actuele mogelijkheden op de website van de tool.

AI-tools voor tekstschrijven

ChatGPT

ChatGPT is een taalmodel van OpenAI. Hoewel het oorspronkelijk bedoeld was voor tekstgeneratie, kan het inmiddels veel meer. Het

schrijft, redigeert, vat samen, vertaalt, genereert beelden (met DALL·E) en schrijft code. Ik heb het zelfs eens paaseitjes op een foto laten tellen en het totaalgewicht laten inschatten – best goed, maar niet perfect. Met de gratis versie kun je al verrassend veel, al is het foutgevoeliger en beschikt het over een beperkt geheugen. Je kunt ChatGPT wel degelijk iets leren over jou en je bedrijf, maar je moet het geheugen regelmatig bijwerken. De gratis versie is goed voor basisvragen en korte teksten. Voor incidentele berichten voor sociale media en korte communicatie werkt het prima. Met handige tips die je in dit boek krijgt, lukt het zelfs om ChatGPT te trainen om tijdens een gesprek beter context te behouden en eerdere interacties te herinneren. Dit is foutgevoeliger dan bij de betaalde versie, maar werkt verrassend goed als je weet hoe.

Je kunt via de URL **chatgpt.com** toegang krijgen tot ChatGPT, maar je kunt ook de gratis app downloaden. Let er dan wel op dat je de officiële app van OpenAI downloadt.

Met een gratis ChatGPT-account krijg je toegang tot GPT-4o, het nieuwste model van OpenAI. Je kunt er krachtige output mee genereren, maar er geldt wel een limiet op het aantal acties per vijf uur. Bij overschrijding word je tijdelijk teruggeschakeld naar een lichter model. Geavanceerde functies, zoals beeldgeneratie (DALL·E), documentanalyse en browsen, zijn in de gratis versie beperkt beschikbaar.

De betaalde versie, ChatGPT Plus (20 dollar per maand exclusief btw) geeft altijd toegang tot GPT-4o, zonder beperkingen. Bovendien profiteer je van snellere reacties, toegang tot extra tools, een uitgebreide geheugenfunctie die je voorkeuren onthoudt en meer stabiliteit bij druk gebruik. Je kunt eigen documenten uploaden (zoals een systeem-instructie, businessplan of voorbeeldtekst) en deze laten analyseren of redigeren. ChatGPT Plus is uitstekend in staat om grote hoeveelheden tekst te genereren. Werk je regelmatig aan lange teksten, creatieve ideeën én wil je uren brainstormen over ideeën, dan is de betaalde versie een waardevolle investering. In deze versie is ChatGPT accurater, creatiever, sneller én veiliger en bovendien een waardevolle sparringpartner. Dat is fijn wanneer je er in je bedrijf alleen voor staat en input en feedback van een ander mist.

Claude

Claude is ontwikkeld door Anthropic en staat bekend om zijn mens-gerichte, veilige en efficiënte reacties. Je kunt er mee brainstormen, teksten genereren en code laten schrijven. Ook Claude biedt een gratis en betaalde versie.

In de gratis versie kun je prima eenvoudige gesprekken voeren, teksten herschrijven of samenvattingen maken. De betaalde versie (Claude Pro) biedt extra voordelen: grotere inputmogelijkheden – je kunt grotere hoeveelheden tekst invoeren –, snellere verwerking van complexe opdrachten, beter geheugen en het is vooral geschikt voor langere brainstormsessies of onderzoekswerk. Claude vat samen, verzamelt inzichten en combineert informatie uit verschillende bronnen. Toch blijft het ook bij de betaalde versie zaak om de gegenereerde tekst te controleren op feitelijke juistheid en nauwkeurigheid.

Microsoft Copilot

Copilot is een veelzijdig en krachtig taalmodel van Microsoft dat gebruikmaakt van dezelfde GPT-technologie als ChatGPT. Je kunt Copilot inzetten voor tal van taaltoepassingen: het schrijft teksten, vat samen en legt complexe teksten eenvoudig uit. Maar je kunt Copilot ook gebruiken voor ontwerpen, programmeercode schrijven of om je eigen kennis te verbreden. Via de URL **copilot.microsoft.com** kun je gratis gebruik maken van Microsoft Copilot. Dit werkt als een chat waarin je vragen kunt stellen. Je kunt dit direct in de browser gebruiken maar ook middels een app die beschikbaar is in de App Store en Google Play-store. Het is net wat je zelf gemakkelijk vindt. Het is niet noodzakelijk om een account te maken, maar dat is wel handig als je eerdere gesprekken (geschiedenis) terug wilt zien.

De gratis versie van Copilot biedt veel mogelijkheden, al zul je tegen enkele beperkingen aanlopen. Wil je Copilot gebruiken binnen de Microsoft 365-omgeving, dan heb je met een Microsoft Personal- of Family-account sinds kort toegang tot de basisversie van Copilot Pro, zonder dat je daarvoor de betaalde versie van Copilot Pro nodig hebt. Deze basisversie bevat minder functionaliteit in vergelijking met Copilot Pro. Zo kun je in Excel bijvoorbeeld geen geavanceerde data-analyse maken. Voor het (gratis) gebruik van Copilot binnen de Micro-

soft 365-omgeving krijg je maandelijks credits, een soort tegoed. Elke keer dat je Copilot gebruikt, ongeacht de applicatie waarin je het gebruikt, kost het credits. De niet benutte credits vervallen aan het eind van elke maand. In Designer is het aantal beeldboosts (het gebruik van Copilot om afbeeldingen te genereren) beperkt tot vijftien per dag.

Als je regelmatig en intensiever gebruik wilt maken van Copilot binnen een Personal-abonnement, dan kun je een Copilot Pro-licentie aanschaffen. Copilot Pro is de uitgebreide betaalde variant van Microsoft Copilot die met name gericht is op niet-zakelijke klanten met een Microsoft Personal- of Family-abonnement. Copilot Pro kost (ten tijde van het schrijven van dit boek) € 22 per gebruiker per maand. Deze kosten komen bovenop de kosten van het Microsoft-abonnement. De Pro-versie geeft prioriteitstoegang tot de nieuwste modellen en genereert snellere reacties, zonder de beperkingen van de gratis variant. In Copilot Pro heb je bijvoorbeeld honderd beeldboosts per dag. Een nadeel aan Copilot Pro is dat je dit in Outlook uitsluitend kunt gebruiken met een Microsoft-mailadres (@hotmail.com, @outlook.com, @msn.com en @live.com), tenzij je mail op Exchange Online draait.

Gratis uitproberen

Zowel het Microsoft 365-abonnement als Copilot Pro kun je een maand gratis gebruiken, zodat je eerst kunt kijken of het iets voor je is.

Heb je al een zakelijk Microsoft Business- (Basic/Standard/Premium) account, dan is Copilot niet gratis beschikbaar binnen de Microsoft 365-omgeving. Copilot Chat is wel gratis beschikbaar. Copilot voor Microsoft 365 is een *add-on* speciaal voor de zakelijke markt. Hiervoor schaf je een licentie aan als toevoeging op je zakelijke abonnement. De kosten bedragen op het moment van schrijven circa € 30 per maand, bovenop de abonnementskosten.

Dus: wat is de voor jou beste keuze? Voor een eerste kennismaking met Copilot en voor algemene creatieve en tekstuele taken, zoals

brainstormen, teksten schrijven, socialemediaberichten en e-mails opstellen, is de gratis versie prima.

Heb jij als ondernemer een Microsoft Personal-abonnement met de basisversie van Copilot Pro én wil je meer Copilot-functionaliteiten, dan kun je een volwaardig Copilot Pro-abonnement nemen. Ook als je vooral in Word, Excel en PowerPoint werkt én AI slimmer wilt inzetten, is een Microsoft Personal-abonnement met Copilot Pro een goede keuze. Zo hoef je geen zakelijke IT-omgeving te beheren en houd je de kosten laag.

Op het moment dat je al een (zakelijk) Microsoft Business-abonnement hebt én je wilt Copilot meer en optimaal benutten dan in de gratis (web)versie, dan heb je alleen de keuze voor de betaalde licentie Copilot voor Microsoft 365. Een voordeel hiervan is wel dat je bijvoorbeeld Outlook, OneDrive en agenda's via AI kunt koppelen. Ook is een integratie met bijvoorbeeld Teams mogelijk. Werk je met een Microsoft Personal-abonnement en Copilot Pro en wil jij al die voordelen, dan is de overstap naar een Business-abonnement met Copilot voor Microsoft 365 een logische keuze.

Leestip

Werk jij graag met Microsoft Copilot, lees dan het boek *Laat Copilot voor je werken* door Bob van Duuren. Ook bij gebruik van uitsluitend de gratis versie van Copilot heb je veel aan dit boek.

Gemini (Google – voorheen Bard)

Werk je meer in Google Workspace (zoals Gmail en docs), dan ligt Gemini meer voor de hand. De gratis versie is geschikt voor snelle vragen, korte teksten, brainstormen en samenvattingen.

De betaalde versie is geïntegreerd in Google Workspace en biedt geavanceerde ondersteuning. Denk aan automatisch e-mails opstellen, documenten samenvatten of brainstormsessies ondersteunen binnen je eigen werkomgeving. Ideaal als je al veel met Google-tools werkt en extra efficiëntie wilt. Gemini communiceert verrassend menselijk en leert voortdurend bij. Dat maakt Gemini niet alleen interessant voor zakelijk gebruik, maar ook voor persoonlijk gebruik.

AI-tools voor ontwerp en imaging

Canva

Canva is een toegankelijke en gebruiksvriendelijke ontwerptool met AI-functies als Magic Write (tekst) en Magic Design (ontwerp). In de gratis versie heb je toegang tot basisfuncties en veel sjablonen – van berichten voor sociale media tot presentaties. De tool is gemakkelijk in het gebruik en vereist geen ontwerpvaardigheden, al kan het handig zijn om een (gratis) Canva-workshop te volgen, YouTube-video's over ontwerpen met Canva te bekijken of het boek *Zo word je een Canva-pro* te lezen. Je kunt werken vanuit een beschikbaar sjabloon en deze aanpassen naar eigen wens, of beginnen met een leeg 'canvas' waarop je zelf creëert. Het is ook mogelijk om eigen beeldmateriaal te uploaden. Ontwerpen kun je downloaden en delen of afdrukken.

De betaalde versie (Canva Pro) voegt premium elementen toe: veel meer stockfoto's, beeldgeneratie, achtergronden verwijderen, eigen foto's bewerken, AI-gestuurde ontwerpideeën en vooral: jouw eigen huisstijl instellen via een brandkit (kleuren, lettertypen, logo's). Ontwerpen wordt hierdoor sneller én consistent. Wie zijn merk wil versterken met visuele content, profiteert echt van de Pro-versie.

Midjourney

Midjourney is op het moment van schrijven één van de populairste tools voor het creëren van visuals. Het is een beeldgenerator die afbeeldingen creëert op basis van tekstuele prompts. Er is geen gratis versie van. De tool werkt via het platform Discord en biedt betaalde abonnementen in verschillende niveaus (Basic tot Mega).

De kracht van Midjourney schuilt in de artistieke, gedetailleerde output. Je kunt fotografische, surrealistische of abstracte visuals genereren. Met elke prompt krijg je vier suggesties, waarna je kunt verfijnen of variëren. Het vereist wat oefening, maar biedt enorm veel creatieve mogelijkheden. De beelden zijn doorgaans uniek en geschikt voor visuele branding, storytelling of creatieve conceptontwikkeling.

DALL·E

DALL·E van OpenAI is geïntegreerd in ChatGPT en zet tekstprompts om in afbeeldingen. Ook Copilot maakt gebruik van DALL·E bij het

genereren van beeld. DALL·E 3 werkt intuïtief, maar is daardoor soms foutgevoelig. In kwaliteit van gegenereerde visuals heeft DALL·E 3 echter een flinke sprong voorwaarts gemaakt. Het gebruiksgemak van DALL·E 3 maakt deze tool wel een gamechanger voor ondernemers zonder artistieke vaardigheden. Ook het grote broertje van DALL·E, Sora genaamd, is nu geïntegreerd in ChatGPT. Hiermee kun je niet alleen afbeeldingen genereren, maar ook video.

To pay or not to pay

Twijfel je na het lezen van deze paragraaf nog steeds? Gelukkig bieden de meeste AI-tools zowel (beperkt) gratis als betaalde opties. Zo kun je een tool eerst uitproberen voordat je besluit om te upgraden naar een betaalde versie. Werk je vooral kort en praktisch, dan volstaat vaak de gratis versie. Wil je AI structureel inzetten en maximaal benutten? Dan is de betaalde versie meestal de betere keuze.

AI versterkt je werk

AI is geen bedreiging maar versterkt je werk. Bovendien zoeken steeds meer opdrachtgevers actief naar freelancers met AI-ervaring. Grijp die kans!

De eerste kennismaking met ChatGPT

Waar vind je ChatGPT? Hoe maak je een account? Welke instellingen kun je aanpassen? Wat zie je als je ChatGPT opent en hoe begin je een eerste gesprek? Een korte, praktische introductie zodat je meteen aan de slag kunt.

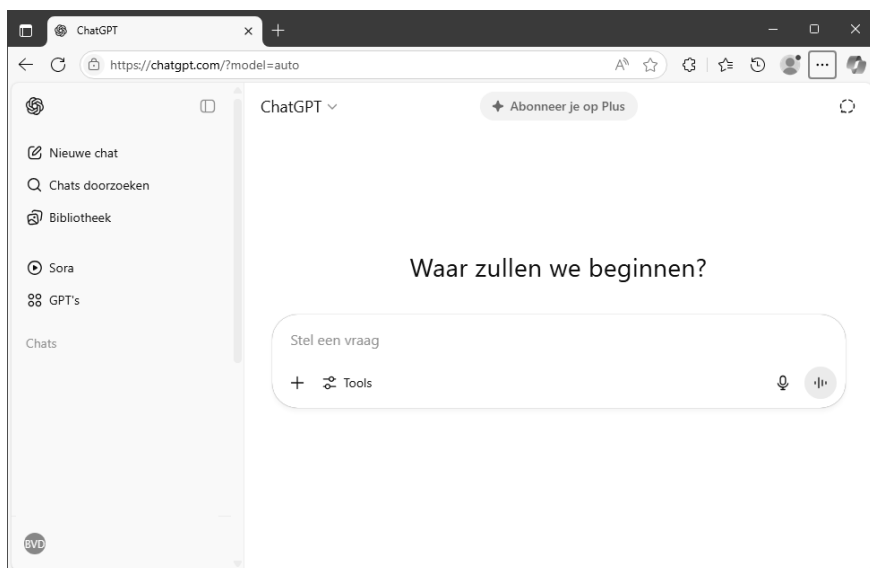
In dit boek ontdek je hoe je AI praktisch inzet – met ChatGPT als jouw gids. Waarom ChatGPT? Omdat bijna alles wat ik uitleg met een gratis account te volgen en uit te testen is. Je hebt geen Google- of Microsoft-account nodig en het maakt niet uit of je op een pc of Mac werkt. Bovendien zijn de lessen die je hier leert ook toepasbaar op andere AI-tools. ChatGPT is toegankelijk, krachtig én geschikt voor ondernemers zonder technische achtergrond. Deze paragraaf helpt je om met vertrouwen je eerste stappen te zetten.

Waar vind je ChatGPT en hoe maak je een account?

ChatGPT vind je via de volgende URL: **chatgpt.com**. Maak een gratis account met je e-mailadres, Google-, Apple- of Microsoft-account. Je kunt direct starten. Wil je upgraden naar de betaalde ChatGPT Plus-versie? Dit kan op elk moment eenvoudig via de accountinstellingen. Let op: alles in dit boek is óók relevant als je alleen de gratis versie gebruikt.

Hoe ziet het scherm eruit?

Als je voor het eerst inlogt, zie je het startscherm. Links zie je (later) je chatgeschiedenis; bij een eerste login is die nog leeg. Centraal vind je het chatvenster (ook wel promptveld genoemd), waar je je vragen typt. Linksboven staan knoppen zoals Nieuwe chat en het icoon om de zijbalk te openen of te sluiten. Linksonder of rechtsboven vind je het bolletje met je initialen (voor instellingen). In het midden zie je de invoerbalk (promptvak) met een +-knop om bestanden toe te voegen, een knop Tools met een menu met verschillende opties en rechts een microfoonknop voor dicteren en een knop om de spraakmodus te kunnen gebruiken.



De gebruikersinterface van ChatGPT.

De (door ChatGPT gegenereerde) titel van een chat verschijnt in je geschiedenis en kan handmatig worden aangepast.

Wat is anders in het ChatGPT Plus-schermb?

In de Plus-versie kun je linksboven kiezen met welk model je werkt, bijvoorbeeld GPT-4o of o3 mini. Je hebt toegang tot extra opties zoals snellere verwerking, grotere inputmogelijkheden, geavanceerde functies zoals documentanalyse en de mogelijkheid om met projecten te werken – een krachtige manier om ChatGPT vooraf te voeden met achtergrondinformatie over een project waaraan je werkt. Verder toont het scherm grotendeels dezelfde indeling als de gratis versie.

Belangrijke instellingen: zo werk je veilig en slim

Klik linksonder of rechtsboven op je initialen en dan op **Instellingen**. Hier stel je in:

- **Gegevensbeheer** Zet **Modelverbetering voor iedereen** uit. Zo voorkom je dat jouw data wordt gebruikt om het model te trainen en bescherm je je eigen privacy.
- **Personalisatie** Zet het geheugen aan of uit, afhankelijk van je voorkeur. Met het geheugen kan ChatGPT persoonlijke voorkeuren en context onthouden. Let op: het geheugen is nog niet perfect en weet niet altijd wat relevant is. Je kunt handmatig geheugens beheren, items verwijderen of het volledige geheugen wissen. Werk je aan verschillende projecten of voor meerdere klanten, dan kan het slim zijn om het geheugen tijdelijk uit te schakelen, vooral in de Plus-versie waar de geheugenopties uitgebreider zijn. Meer hierover lees je in hoofdstuk 2.

Prompt versus chat

Wat is het verschil tussen een prompt en een chat? Een prompt is elke afzonderlijke opdracht of vraag die je invoert; een chat is de hele reeks interacties binnen één gesprek. Handig om te weten, want soms wil je context behouden binnen één chat, terwijl je voor een nieuw onderwerp beter een nieuwe chat kunt starten.

De kunst van effectief prompten: een voorproefje

De kwaliteit van ChatGPT's antwoorden hangt af van jouw vragen en hoe je deze stelt. Hier krijg je alvast een korte introductie in de basisprincipes van goed prompten, als opmaat naar hoofdstuk 2 waarin we hier dieper op ingaan.

Nu je weet waar je ChatGPT kunt vinden en hoe je ermee start, is het tijd om vooruit te kijken. Want hoe haal je nu écht het beste uit deze slimme assistent? Het geheim zit niet in de technologie, maar in jouw vragen – of beter gezegd: je prompts.

Een goede prompt is duidelijk, doelgericht en bevat genoeg context. Hoe specifieker jij bent, hoe beter ChatGPT kan helpen. Maar wat maakt nu een effectieve prompt? Dit zijn de belangrijkste ingrediënten:

- **Geef context** Vertel wie je bent, wat je doet en voor wie je het doet. Zonder context verzint ChatGPT het zelf en blijft het antwoord algemeen. Met de juiste informatie kan ChatGPT specifieker en relevanter reageren. Neem als voorbeeld dit boek: geen uitgever die mij zal contracteren als ik alleen maar zeg: ‘Ik wil een boek schrijven.’ Voordat de uitgever enthousiast wordt, wil hij minimaal weten wie ik ben, wat ik ga schrijven, voor welke doelgroep ik schrijf, in welke schrijfstijl en wat mijn kennis en ervaring is op dat vlak.
- **Informatie over het project** Waar werk je aan? Wat zijn je doelstellingen? Wat moet ChatGPT weten om jou goed te kunnen helpen? Wanneer jij je opgeeft voor *Married at First Sight*, kunnen de experts ook pas iets voor je betekenen als ze weten wie jij bent, wat je doet, wat je zoekt en wat jij belangrijk vindt. ChatGPT werkt net zo.
- **De doelgroep** Voor wie is de content bedoeld? Hoe meer je vertelt over je doelgroep, hoe beter ChatGPT de toon, schrijfstijl en inhoud kan aanpassen. Wil je schrijven voor starters, voor gevorderde ondernemers of voor creatieve makers? Het is voor ChatGPT in zijn rol als matchmaker belangrijk om te weten of jij een relatie (opdrachtgever, klant of collega) voor langere tijd aan je wilt binden of eerder op zoek bent naar een *casual fling*.

- **Geef voorbeelden** Upload of deel voorbeelden van de toon of schrijfstijl die jij hanteert. Laat ChatGPT weten wat jij belangrijk vindt en waarom. Net als in een liefdesmatch: maak duidelijk wat je in een relatie bewondert en waarom.
- **Wees duidelijk!** Gebruik heldere taal. Zeg bijvoorbeeld niet alleen ‘gebruik humor’, maar leg uit wat jij grappig vindt. Flauwe woordgrapjes, subtiele ironie of juist droge humor? Zonder die uitleg gaat ChatGPT zelf invullen, met wisselend succes.

Tot slot is er nog een belangrijke voorwaarde:

- **Authenticiteit** Gebruik ChatGPT als sparringpartner, niet als iemand die jouw werk overneemt. Schrijvers zijn soms (onterecht) bang dat AI hun plek inneemt, en opdrachtgevers denken dat AI al het werk kan doen. Maar zo werkt het niet. Ik ben schrijver en ik ben niet bang dat AI mijn werk overneemt – ik zie het als versterking. Ik zou nooit mijn naam op de cover zetten van een boek dat ik niet zelf geschreven heb. Dit boek wordt juist beter doordat ChatGPT mij uitdaagt, mij laat nadenken over structuur, inhoud en de best mogelijke versie. ChatGPT haalt het beste in mij naar boven, en dat kan het ook bij jou doen.

In hoofdstuk 2 gaan we hier dieper op in: je leert hoe je betere vragen stelt, slimme instructies geeft en hoe je ChatGPT kunt laten redigeren, denken en meedenken op een manier die bij jou past. Na dit eerste hoofdstuk weet je alvast: hoe beter jij wordt in prompten, hoe magischer de verbintenis met ChatGPT wordt.

Nieuwsgierig geworden?

In hoofdstuk 2 ontdek je hoe je ChatGPT klaarstoomt als onmisbare werkpartner en ondertussen zelf de kneepjes van het prompten leert. Ik kan niet wachten om het je te laten zien!

